

Protocol de
prevenció i
actuació en cas
d'assetjament,
abús sexual o
maltractament

21

22

Escola d'Art Municipal d'Art Leandre Cristòfol

Índex

1. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL	1
a. L'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol de Lleida	1
b. Compromís institucional	2
2. OBJECTIUS I ÀMBIT D'APLICACIÓ	3
a. Objectius del protocol	3
b. Àmbit d'aplicació	4
3. DEFINICIÓ DE CONCEPTES	5
a. Abús i/o agressió sexual en infants i adolescents	5
b. Assetjament sexual i per raó de gènere	9
4. PROPOSTES D'ACTUACIONS PER A PREVENIR LES SITUACIONS D'ASSETJAMENT, ABÚS/AGRESSIÓ SEXUAL O MALTRACTAMENT	13
a. Actuacions preventives	13
b. Codi de Conducta	13
c. Guia pràctica d'accions preventives vers infants	15
5. Comissió de seguiment i actuacions	16
a. Funcions de la comissió	16
6. Procediment en detectar un cas d'abús/agressió o assetjament	16
a. Activació de la comissió	17
b. Via interna	17
c. Via externa	20
d. Consideracions específiques en funció del tipus de risc	21
7. Resum d'actuació	24
8. Règim disciplinari	25
a. ACCIONS PENALS I RÈGIM DISCIPLINARI	25
b. CODI PENAL DE L'ABÚS O AGRESSIÓ SEXUAL INFANTIL	25
9. Difusió del protocol i revisió	26
a. Difusió del protocol	26
b. Revisió del protocol	26
10. Annexos	27
a. Telèfons i contactes d'interès	27
b. Annex recull de la normativa aplicable	28
c. Document d'acceptació del protocol i del codi de conducta	29
d. Diagrama d'actuacions	30

1. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL

a. L'ESCOLA D'ART MUNICIPAL LEANDRE CRISTÒFOL DE LLEIDA

L'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol de Lleida és un centre d'ensenyament d'art i disseny, la titularitat del qual és de l'Ajuntament de Lleida i depèn de la Regidoria d'Educació, Cooperació, Drets Civils i Feminismes.

Com escola municipal de l'Ajuntament de Lleida, aquest protocol emana del protocol marc del propi Ajuntament, fent una adaptació coherent i específica per a l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol de Lleida.

En el Projecte Educatiu del Centre (PEC) es recullen els principis, valors, objectius i criteris educatius per orientar l'activitat i donar sentit a que l'alumnat assoleixi els coneixements amb el màxim aprofitament educatiu possible. Per això, s'estableix un conjunt de Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) coherents amb ells, on s'inclou mesures de promoció de la convivència així com els mecanismes i fórmules per a la prevenció i resolució de conflictes.

L'àmbit de la convivència és un àmbit fonamental del funcionament del nostre centre i comporta el compromís i implicació de la nostra comunitat educativa. La comunitat educativa és proposa conscienciar i sensibilitzar des de l'aprenentatge per a l'adquisició de les eines necessàries que ens ajudin a tots i a totes a conviure des del respecte a cada persona, des de la diversitat, les diferències i els valors.

Amb aquesta sensibilitat recollida en el PEC i en el NOFC, i amb la voluntat d'avançar cap una cultura més respectuosa amb la diversitat humana, es crea aquest protocol d'actuació contra els possibles casos d'assetjament, abús sexual o maltractament que puguin ocórrer a l'escola.

Aquest protocol pretén donar resposta a totes les possibles situacions que posin de manifest conductes masclistes, de desigualtat o d'assetjament a la vida acadèmica i laboral de l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol de Lleida (d'ara endavant també EAM) i que permetin construir una societat respectuosa amb els valors de la igualtat i la diversitat, prevenint i donant solució a situacions de masclisme i de violència masclista en totes les seves formes d'actuació dins l'àmbit de la nostra escola d'art.

b. COMPROMÍS INSTITUCIONAL

L' Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol declara la seva política de tolerància zero a qualsevol tipus d'abús sexual, assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe, identitat de gènere, orientació sexual, i qualsevol tipus de violència. Si ens preguntem perquè és necessari crear un protocol de prevenció d'abús sexual, assetjament sexual i conductes sexuals inadequades parlant de l'aprenentatge artístic hem de tenir en compte les següents respostes:

1. Per tal de protegir els/les infants i que els/les adolescents que assisteixen a les nostres instal·lacions, tallers, o formacions dins i fora del centre d'aquesta greu forma de violència que afecta el seu correcte desenvolupament i vulnera els seus drets.
2. Per vetllar pels drets de les persones en relació amb la sexualitat o identitat de gènere, la seva integritat personal i la seva orientació sexual, independentment de la seva edat o del seu rol en la nostra Escola d'Art.
3. Per a propiciar conductes saludables i afavoridores de relacions sanes i enriquidores, que no comporten risc ni per als/les infants i els/les adolescents ni per a les persones adultes.

Aquests compromís és públic i es comunica a totes les persones membres de la comunitat educativa.

L' EAM Leandre Cristòfol es compromet a garantir el «respecte a la dignitat de les persones en el desenvolupament de les seves activitats», tot assumint la defensa de la seguretat i la integritat de les persones en l'exercici d'aquestes tasques. Igualment, l'EAM vetlla perquè totes les persones membres de la comunitat educativa respectin i facin seus els valors propis de l'escola, que són els de «llibertat, democràcia, justícia, igualtat i solidaritat».

D'aquesta manera, l'EAM es compromet a emprendre una actuació decidida per protegir les persones afectades per situacions d'abús, d'assetjament sexual o maltractament, i a impulsar tant la prevenció com les vies institucionals de denúncia i reacció. L'Escola posa a disposició de la comunitat educativa un mecanisme que articula el procediment d'actuació en cas de percebre alguna situació com les que aquest protocol defineix.

Aquest protocol ha de servir per prevenir, identificar i donar resposta protectora i proposta d'actuacions sancionadores a les conductes abusives infantils, d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual, i per aclarir els models d'actuació i les

competències de les persones i/o els òrgans implicats quan es detectin aquestes situacions a l'EAM. L'objectiu del procediment no és la resolució del fenomen d'assetjament o no, sinó la de proposar vies de solució que afectin al centre, sense que això esgoti altres vies administratives o penals que es vulguin interposar.

El procediment del nostre protocol, distingeix segons el tipus de conducta denunciada, a fi de derivar les situacions identificables com a conductes masclistes diferents de l'assetjament a la solució interna dins els centres i comissions de centre i les conductes d'assetjament a la seva solució dins la Unitat d'Igualtat i la comissió designada *ad hoc*.

2. OBJECTIUS I ÀMBIT D'APLICACIÓ

a. OBJECTIUS DEL PROTOCOL

L'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol vol fer palesa la seva tolerància zero a tot tipus de violència i de conductes d'abús sexual i assetjament basades en el sexe, gènere, identitat de gènere i orientació sexual de les persones.

L'objectiu principal d'aquest protocol és prevenir, actuar, sancionar i protegir en relació a situacions d'abús sexual, d'assetjament sexual i per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual que es puguin produir a l'EAM i entre els membres que formen la comunitat educativa o amb ocasió de les relacions interpersonals que es puguin establir amb aquesta.

Aquesta finalitat es concreta en els següents objectius :

- a. Protegir totes les persones participants en les activitats de l'EAM, infants, adolescents i persones adultes, i també el personal docent i d'administració i serveis, de possibles situacions que es puguin considerar casos d'assetjament, d'abús sexual o maltractament.
- b. Ajudar a detectar les situacions d'assetjament, de maltractament o d'abús sexual que poden patir els/les membres de la comunitat educativa, en especial els i les menors que assisteixen a les activitats que realitza l'EAM.
- c. Facilitar la comunicació i notificació dels supòsits de sospita o certesa de situacions d'assetjament, abús sexual o de maltractament.
- d. Prevenir les situacions d'assetjament, abús sexual o de maltractament dels/les infants, adolescents i adults/tes.

Així, es proposen aquests objectius específics:

- I. Consolidar el model racional entre alumnat i professionals del centre basat en el respecte dels drets dels infants, el foment de l'autonomia, i la no-instrumentalització de la relació entre professionals i menors i la no-violència, en cap de les seves formes.
- II. Propiciar conductes de bon tracte, sanes i positives que evitin riscos en les relacions entre el personal de l'EAM i l'alumnat, amb especial cura dels/ de les menors d'edat.
- III. Oferir un ambient de treball adequat, assegurant i garantint una ajuda en cas de maltractament, assetjament sexual, per raó de gènere o diversitat sexual.
- IV. Formar tot el personal per tal d'incorporar la prevenció d'assetjament, abús sexual, violència masclista o de qualsevol maltractament com un component més en l'activitat educativa.
- V. Disposar d'una guia de prevenció i actuació de situacions de risc d'assetjament, abús sexual o de maltractament pel que fa a les activitats que es duen a terme dins i fora del centre.
- VI. Crear un clima comunicatiu positiu en l'àmbit de l'escola per tal d'ajudar a trencar el silenci que acompanya les situacions de d'assetjament, abús sexual o de maltractament, i facilitar que els/les infants, adolescents o adults/tes que les pateixin les puguin comunicar a una persona de confiança per a aturar-les i obtenir ajuda.
- VII. Ajustar l'ús d'instal·lacions i les característiques del nostre centre, a fi de fer-lo un espai segur i lliure de riscos per a l'alumnat, el personal docent i de serveis i les persones que participin en activitats a l'Escola d'Art.

b. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest protocol és aplicable a tot el personal docent, d'administració, direcció i serveis, alumnat en pràctiques, que treballa i col·labora amb l'Escola d'Art Municipal (EAM) i també a tot el seu alumnat. Alhora, aquest protocol s'emmarca en els criteris i plantejaments de l'Ajuntament de Lleida, com queda reflectit en el "Protocol per a la prevenció, la detecció i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual de l'Ajuntament de Lleida i els seus ens dependents", també disponible per la seva consulta per part de professionals vinculats a la Paeria.

La present adaptació del protocol a l'EAM en cas d'assetjament, abús sexual o de maltractament, estarà disponible per a tot el personal que hi treballa perquè en tinguin coneixement. Cada persona, un cop assabentada del contingut del protocol, haurà de signar el document "d'acceptació del protocol i del codi de conducta" i retornar-lo signat al centre.

Aquest protocol serà aplicable a tota persona que pugui mantenir una relació, temporal, permanent, o merament transitòria, amb la Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol.

Serà igualment aplicable a situacions que s'han produït un cop extingida la relació de qualsevol de les persones implicades amb l'EAM, dins els marges temporals previstos a la legislació general aplicable.

3. DEFINICIÓ DE CONCEPTES

a. ABÚS I/O AGRESSIÓ SEXUAL EN INFANTS, ADOLESCENTS I ADULTS

L'abús sexual infantil és la situació en què una persona adulta o menor (amb una diferència d'edat al respecte de l'infant víctima), utilitza un/a infant o adolescent per a satisfer els seus desitjos sexuals, quan l'agressor/a està en una posició de poder o control sobre aquest menor. En aquestes situacions el o la menor, víctima de l'abús, participa o presencia activitats sexuals que no comprèn o per a les quals no està preparat d'acord amb el seu desenvolupament, i a les quals, per tant, no pot donar el seu consentiment.

En aquest sentit la majoria dels i les professionals segueixen els criteris de coerció i asimetria d'edat per identificar conductes abusives. Sempre que hi hagi coerció o asimetria d'edat, o es donin ambdues condicions, entre una persona menor d'edat i un altre individu, les conductes sexuals resultants hauran d'ésser considerades abusives.

- **Coerció** : Es refereix al contacte sexual mantingut amb un o una menor mitjançant l'ús de la força física, l'amenaça, la manipulació, la pressió, l'autoritat o l'engany, i ha de ser considerada criteri suficient per a etiquetar una conducta sexual entre dues persones d'abús sexual, independentment de l'edat del presumpte abusador.
- **Asimetria d'edat**: Considerada de cinc anys en termes generals i que impedeix la veritable llibertat de decisió del menor i impossibilita una activitat sexual compartida, sinó que es vulneren els drets de la víctima. Val a dir que l'asimetria es pot donar en contextos de desigualtat de poder entre agressor i víctima (sigui l'agressor adult o infant).

Hem de ser conscients que existeixen múltiples conductes i situacions que es poden incloure dins d'allò que podríem anomenar l'espectre de l'abús/agressió sexual infantil i que tota persona professional ha de conèixer per poder fer una tasca de protecció del correcte desenvolupament d'un menor.

Dins les tipologies de l'abús sexual infantil, s'inclouen tant les conductes que impliquen contacte físic directe, com aquelles que no impliquen directament aquest contacte (proposicions explícites, exhibir els òrgans sexuals, fer l'acte sexual davant la presència d'un menor, masturbar-se en presència d'un infant o la utilització per a la creació de materials pornogràfics).

D'altra banda, un abús sexual pot ser intrafamiliar quan la conducta sexual és duta a terme per un parent o per figures adultes que estiguin cobrint d'una manera estable en el paper de figures parentals; o extra familiar, quan la persona l'agressora no forma part de la família. Cal tenir en compte que l'existència d'una relació estreta, d'intimitat i confiança, entre abusador i víctima abans de l'abús i, especialment, quan l'abusador és un parent o algú proper a l'infant, és un factor que augmenta el risc. Tindrem també abusos aguts, quan el o la menor els sofreix en una única ocasió; o crònics, quan es produeixen més d'una vegada (podent continuar durant un llarg període de temps i solen ser comesos per persones de l'entorn del menor).

Els canvis socials i tecnològics donen lloc, al seu torn, a noves tipologies que els i les professionals han de conèixer. Dins l'abús sexual sense contacte físic, destaca l'exposició involuntària amb material sexual a internet. En l'exposició involuntària no existeix un agressor directe, sinó que el o la menor, en utilitzar internet per a xatejar, buscar informació o jugar, és exposat o exposada d'una manera involuntària a material amb escenes sexuals explícites. Es recomana l'ús de programari que bloquegi o filtri aquests tipus de continguts i el control i seguiment per part d'una persona adulta de l'ús que el o la menor fa d'internet, com a mètodes de prevenció d'aquesta situació.

Cal esmentar l'anomenat ciberassetjament a menors o abús sexual a través d'internet ("Grooming"), referit a aquells casos en què una persona adulta es connecta a internet i estableix relació amb un/a menor, habitualment fent-se passar per un altre jove o per un personatge conegut de l'àmbit juvenil, i pot acabar obtenint imatges de contingut sexual i, en els casos més greus, amb coaccions a l'infant per establir un contacte a la vida real.

Altres estudis han analitzat les característiques i els efectes psicològics de les trucades telefòniques obscenes o del recent "Sexting", en referència a l'ús de telèfons mòbils amb càmeres incorporades per a produir i distribuir imatges d'un mateix, o d'altres, en una postura o actitud provocativa que manifesta una clara intenció sexual. En el "Sexting" si bé les imatges es transmeten voluntàriament per l'emissor/a, la persona agressora en fa un mal ús difonent-les o publicitant-les, en una actitud de vulneració de la privacitat.

Finalment, és important destacar per les seves característiques i pels efectes específics en les víctimes, l'exploració sexual infantil, considerada una de les violacions més severes dels drets humans dels infants i adolescents i una forma d'esclavitud contemporània, basada en l'abús sexual del menor i en la seva remuneració econòmica o en espècies (UNICEF 2006).

Si l'abús sexual infantil és un fenomen que ha esdevingut invisible durant anys, l'exploració sexual de menors continua essent un problema desconegut per molts professionals i una qüestió que afecta, poc o molt, a tots els països, incloent-hi el nostre.

L'abús sexual infantil és, en la gran majoria dels casos, una experiència amb un indubtable component traumàtic que interfereix en el desenvolupament correcte de l'infant i que afecta múltiples àrees de la seva vida. Tots els estudis elaborats sobre les conseqüències psicològiques a curt termini en les víctimes d'abús sexual infantil, constaten l'elevada freqüència i diversitat d'aquests trastorns.

Cal tenir en compte que les conseqüències inicials que presenta l'infant víctima d'un abús sexual, tant en l'àmbit físic com psicològic, poden ser els seus indicadors a ulls de professionals o familiars propers a l'infant, per la qual cosa cal conèixer amb detall aquests tipus de senyals i estar alerta quan es presenten en una nena o en un nen.

Els indicadors de l'abús sexual infantil, però, són molt diversos i no permeten parlar d'una síndrome d'infant víctima d'abús, o d'un conjunt de símptomes definitoris, ja que no hi ha símptomes exclusius i unívocs que permetin detectar un cas d'abús sexual infantil amb total certesa i fiabilitat, tal i com es recull en el Protocol de prevenció d'abusos sexuals en l'àmbit del lleure, del Departament de Joventut (2016).

Malgrat que la part física no és la més rellevant en la detecció d'aquests casos i que els i les professionals que treballen en centres educatius i del lleure no n'han de ser experts, sí que cal conèixer aquells indicadors més importants, tenint en compte que, sovint, els assetjaments sexuals no impliquen un contacte físic entre la persona abusadora i la víctima o, si n'hi ha, els indicadors que podrien trobar-se són poc freqüents, extraordinàriament invariables i, en molts casos, compatibles amb un altre tipus de lesions no relacionades amb l'experiència d'abús sexual, cosa que fa que sigui molt difícil detectar aquests casos a partir de troballes físiques.

S'ha de parar atenció en infeccions recurrents en les vies urinàries, malalties de transmissió sexual abans de la pubertat, dificultat per caminar o per a seure, dolor, inflamació o picors en la zona genital,

dolor a l'hora d'orinar, roba interior tacada o estripada sense una explicació aparent, cops, cremades i ferides en els genitals externs o en l'àrea anal, entre altres. Cal saber també, però, que els indicadors de l'abús sexual infantil estan vinculats, principalment, a l'àrea emocional i de comportament de l'infant, tal com es veu la taula següent:

Problemes emocionals	Pors i fòbies, desconfiança, depressió, elevat nivell d'ansietat, baixa autoestima, sentiment de culpa, vergonya, estigmatització, simptomatologia posttraumàtica (malsons, somnis recurrents, conductes híper vigilants, respostes exagerades de sobresalt, rebuig al propi cos, conductes auto lesives, ideació i conducta suïcida	
Problemes Cognitius i Socials	Baix rendiment acadèmic Problemes d'atenció i concentració Problemes de relació Menys temps de joc amb els companys i companyes Aïllament Dèficit en habilitats socials	
Problemes somàtics	Problemes de son Canvis en els hàbits alimentaris Pèrdua del control d'esfínters: enuresi i encopresi Queixes recurrents: mal de cap, mal d'estómac...	
Problemes de Conducta	Conducta sexualitzada i comportament erotitzat	Imitació d'actes sexuals inadequats per edat Ús de vocabulari sexual inapropiat Jocs i dibuixos de naturalesa sexual Conductes exhibicionistes Conducta seductora
	Conducta disruptiva	Hostilitat Agressivitat, ira i ràbia Conductes oposicionistes i desafidores Fugides de la llar Consum de tòxics

b. ASSETJAMENT SEXUAL I PER RAÓ DE GÈNERE

D'acord amb els articles 7 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes, article 3.a de la Llei catalana 5/2008, de 24 d'abril, ampliada per la Llei 17/2020 de 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista en el seu art.4:

- a) S'entén per assetjament sexual la conducta verbal o física de caràcter sexual no desitjada i que atempta contra la dignitat de la persona i li crea un entorn intimidant, hostil, degradant, ofensiu o molest.
- b) S'entén per assetjament per raó de sexe la conducta verbal o física no desitjada i que atempta contra la dignitat de la persona i li crea un entorn intimidant, hostil, degradant, ofensiu o molest, si aquesta conducta està motivada o basada en el sexe o gènere de la persona assetjada.
- c) S'entén per assetjament per raó d'identitat sexual la conducta verbal o física no desitjada i que atempta contra la dignitat de la persona i li crea un entorn intimidant, hostil, degradant, ofensiu o molest, si aquesta conducta està motivada o basada en la identitat sexual de la persona assetjada.
- d) S'entén per assetjament per raó d'orientació sexual la conducta verbal o física no desitjada i que atempta contra la dignitat de la persona i li crea un entorn intimidant, hostil, degradant, ofensiu o molest, si aquesta conducta està motivada o basada en l'orientació sexual, real o atribuïda, de la persona assetjada.
- e) S'entén per violència masclista com “violència dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat”. (art.3. a))
- f) S'entén per violència en l'àmbit digital (art.4.cinquè) «violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmnia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de

caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una dona.

g) S'entén per violència en l'àmbit educatiu: (art.4. vuitè) «qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

En termes generals, tindrà consideració d'assetjament qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els i les membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

Aquestes actituds d'assetjament es valoraran tant si es produeixen personalment com virtualment que, entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmnia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, els discursos d'incitació a la discriminació, el xantatge de caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una persona.

- Assetjament sexual en l'àmbit laboral / educatiu

En parlar d'assetjament sexual es contemplen conductes que, en un sentit ampli, inclouen:

- L'assetjament sexual es distingeix de les aproximacions lliurement acceptades i recíproques, en la mesura que el primer no és desitjat per la persona a la qual va dirigit. Un únic episodi no desitjat pot ser constitutiu d'assetjament sexual.
- Conductes físiques de naturalesa sexual no desitjades: és a dir, el contacte físic. Aquest pot ser variat i anar des de tocaments innecessaris o freqüents amb el cos, fins a l'intent de violació i/o coacció per a tenir relacions sexuals. També inclou el contacte físic deliberat i no sol·licitat, o un acostament físic excessiu.
- Conducta verbal de naturalesa sexual: inclou insinuacions sexuals molestes, proposicions ofensives o comentaris de contingut sexual. També s'hi inclouen les observacions suggeridores, bromes o comentaris sobre l'aparença o condició sexual de la persona treballadora; així com les trucades telefòniques, cartes, missatges de correu electrònic o comunicació per qualsevol mitjà

electrònic o telemàtic, invitacions persistents per a participar en activitats socials lúdiques, malgrat que la persona que n'ha estat objecte hagi deixat clar que resulten no desitjades i/o inoportunes.

- Conducta no verbal de naturalesa sexual: utilització de vinyetes, dibuixos, exhibició de fotos o imatges sexualment suggestives o pornogràfiques i materials escrits; així com mirades i/o gestos impúdica, de contingut sexualment explícit.
- Qualsevol altre comportament que tingui com a causa o com a objectiu la discriminació, l'abús, la vexació o la humiliació de la persona treballadora per raó de la seva condició sexual.

- Assetjament per raó de gènere, orientació i/o identitat sexual

La Directiva 2006/ 54/CE, de 5 de juliol, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre dones i homes, defineix l'assetjament per raó de gènere com la situació on es produeix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona i de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

La diferència entre assetjament sexual i assetjament per raó de gènere, rau en el fet que, en el primer cas, el comportament té una naturalesa sexual i, en el segon, el comportament és discriminatori en funció del gènere de la persona. Es considerarà assetjament quan el subjecte actiu formi part del col·lectiu d' empleats/des municipals, i fins hi tot persones col·laboradores laborals, usuàries dels serveis, proveïdors o terceres relacionades per causa del treball, amb la persona denunciant.

Pel que fa a la persona assetjada, en tindrà la consideració qualsevol empleat o empleada, independentment del nivell el mateix i de la naturalesa de la relació administrativa o laboral (fixa o temporal), fins hi tot com a persones becàries o en pràctiques.

L'àmbit de l'assetjament serà el centre de treball i/o els mitjans tecnològics i telemàtics de titularitat municipal dels que disposa el personal municipal. Si es produeix fora d'aquests, s'analitzarà si la relació es per causa o com a conseqüència de l'activitat de treball.

Alhora, s'entén per assetjament per raó d'orientació i identitat sexual la conducta verbal o física no desitjada i que atempta contra la dignitat de la persona i li crea un entorn intimidant, hostil, degradant, ofensiu o molest, si aquesta conducta està motivada o basada en l'orientació i/o identitat sexual, real o atribuïda, de la persona assetjada.

En parlar d'assetjament per raó de gènere, orientació i identitat sexual es contemplen conductes que, en un sentit ampli, inclouen:

- Accions ofensives relacionades amb el sexe d'una persona (d'una treballadora només pel fet de ser dona, d'una treballadora pel fet d'estar embarassada o per la seva maternitat, etc.)
- Fer insinuacions sexuals o comentaris humiliants, vexatoris o obscens de caràcter sexista o per raó d'identitat o d'orientació sexual.
- Escriure cartes, notes, missatges electrònics o qualsevol tipus de missatge de text o gràfic de caràcter ofensiu basat en el sexe, identitat sexual o orientació sexual de la persona afectada.
- Fer comentaris públics o privats dirigits a vexar, desacreditar o humiliar a la persona afectada.
- Suplantar la identitat de la persona afectada en entorns digitals per a aconseguir la seva humiliació pública.
- Publicar o difondre deliberadament informació personal o confidencial de la persona objecte de la conducta per a fer mofa de la mateixa o per canviar la seva imatge pública.
- Desacreditar públicament la persona objecte de la conducta tant en les seves capacitats i habilitats com en qualsevol altre aspecte personal.
- Aïllar de manera deliberada la persona afectada del seu entorn social i forçar la seva exclusió d'activitats col·lectives o comuns.

- Altres conductes susceptibles de ser considerades inadequades

Altres conductes masclistes diferents de l'assetjament, relacionades tant amb el sexe i gènere, com amb i/o de no respecte a la identitat de gènere i/o la orientació sexual de les persones afectades seran igualment objecte d'investigació, atenció i solució, dins la política preventiva de l'Escola d'Art Municipal de Lleida contra discriminacions basades en gènere, sexe, identitat de gènere o orientació sexuals, d'acord amb la següent definició orientativa. A títol orientatiu, es consideren conductes discriminatòries als efectes d'aquest protocol:

- Recomanar bibliografia sexista, masclista, homòfoba o no respectuosa amb els drets de les persones transgènere, llevat que es faci amb finalitats de recerca o crítica.
- Exigir la realització d'activitats acadèmiques de caire sexista.
- Organitzar activitats acadèmiques o lúdiques amb presència purament testimonial de les dones, o amb l'absència d'aquestes sense motivació justificada.
- Dirigir-se de manera sexista o homòfoba a l'alumnat dins i fora de classe, així com de manera poc respectuosa amb els drets de persones transgènere, quan es tracti d'una conducta no dirigida a una persona en concret.

4. PROPOSTES D'ACTUACIONS PER A PREVENIR LES SITUACIONS D'ASSETJAMENT, ABÚS/AGRESSIÓ SEXUAL O MALTRACTAMENT

a. ACTUACIONS PREVENTIVES

1. Establiment de normes internes clares i sense excepcions per reduir les situacions de risc.
2. Reducció de les situacions de risc en les activitats de dins i de fora del centre.
3. Aplicació de la normativa de responsabilitat disciplinària, si escau.
4. Creació de la Comissió de Seguiment del Protocol d'Actuació en cas d'assetjament, abús sexual o de maltractament
5. Adopció de mecanismes àgils de comunicació en tots els casos d'indici o sospita independentment de qui sigui la persona afectada.
6. Estudi de les situacions de sospita.
7. Actualització i difusió del codi de conducta.
8. Identificació de les situacions de risc.
9. Sensibilització i formació de tot el personal i alumnat per a la prevenció i la detecció de situacions de risc.
10. Auditoria de gènere i adequació dels espais de risc de l'escola.

b. CODI DE CONDUCTA

A fi de garantir l'aplicabilitat del protocol, s'ha establert aquest Codi de Conducta que pretén posar en valor i en pràctica els criteris preventius manifestats en aquest protocol. Cal considerar les següents mesures per minimitzar les situacions que poden constituir risc o es presentin amb ambigüitats i que podrien donar peu a ser males interpretacions:

- Registre obligatori dels usos de les instal·lacions de l'EAM, sempre que no corresponguin al calendari acadèmic regular. Qualsevol classe, reunió o trobada excepcional a les aules o espais de l'escola, caldrà que sigui informat a la direcció del centre i a pares/mares /tutors/res legals.
- Si s'ha de fer una tutoria amb un sol alumne o alumna, es farà a la sala de professorat i prèviament s'informarà a la direcció. Si les tutories cal que siguin continuades, caldrà justificar la motivació a la direcció del centre i a familiars.

- En cap cas es poden produir trobades individuals entre professorat i alumnat menor d'edat fora del centre.
- Tot i que les aproximacions afectives són necessàries i que l'educació afectiva és molt important per a un correcte desenvolupament dels infants, s'ha de respectar sempre el seu desig i no assumir per defecte que es poden realitzar demostracions físiques d'afecte a un infant.
- En les classes caldrà anunciar sempre que hagi d'haver un contacte físic per ensenyar una tècnica, i respectar qualsevol incomoditat per part de l'alumnat. Caldrà procedir de la mateixa manera quan el contacte físic es produeixi entre l'alumnat.
- Evitar el lliurament i recepció de fotografies, o d'altres objectes personals que puguin confondre la relació afectiva amb l'alumnat i puguin ser interpretats erròniament.
- Sempre que el professorat necessiti fer ús de les dades personals de l'alumnat per a activitats externes al centre, caldrà obtenir el consentiment previ de les famílies i de la direcció.
- Fer un ús responsable i exclusivament dirigit a la pràctica docent de les xarxes socials i de les tecnologies de la comunicació. Propiciar les converses col·lectives i limitar les relacions bilaterals entre professorat i alumnat. En cas de l'alumnat menor d'edat, serà obligatòria la participació del pare/mare o tutor/a legal. En cas d'utilitzar sistemes de missatgeria mòbil, s'haurà de crear un grup amb l'alumne o alumna i el pare/mare o tutor/a legal.
- Tenir molta cura amb l'ús de fotografies i imatges de l'alumnat. Mai utilitzar-les per a ús personal i complir amb la llei de protecció de les dades personals i les autoritzacions d'ús de la imatge personal signades per les famílies, o per la persona interessada major d'edat.
- En cas que aquesta situació es doni, sempre que calgui atendre els/les infants en situacions de canvis de roba o similars, caldrà que aquests es duguin a terme en els llocs destinats a tal efecte i evitant sempre l'aïllament i la individualitat de l'atenció, demanant sempre que sigui necessària la presència d'un altra persona de l'equip professional. En cas de persones adultes, el professorat respectarà la intimitat de la situació i avisarà sempre abans d'entrar en l'espai.
- Respectar els principis d'equitat, així com els de respecte a la dignitat personal i el principi de no-discriminació per raó de sexe, ètnia, religió, llengua, opinió, lloc de naixement, o qualsevol altre principi general de bona convivència dels que queden reflectits en aquest protocol.
- Aquestes indicacions no han de coartar mai la llibertat del professorat a realitzar les seves classes d'una forma afectiva i regida pel sentit comú.

C. GUIA PRÀCTICA D'ACCIONS PREVENTIVES VERS INFANTS

Activitat	Actuacions preventives
Fotos i vídeos	Respectar els drets d'imatge de l'infant. Utilitzar preferiblement càmeres del centre. Fer-ne un ús responsable per part de totes les persones participants de les activitats. Evitar que els i les menors facin servir el seu telèfon per a ús personal dins de la classe, i plantejar-nos l'ús de les xarxes socials com una eina de treball de difusió i no pas com una eina només de contacte personal amb altres adolescents o joves.
Classes individuals	Procurar que no es facin en espais totalment tancats i sense visió de l'exterior. El personal de serveis farà una ronda per les classes sense finestreta. Informar sempre que es facin tutories o recuperació de classes particulars i avisar a direcció i pare/mare / tutors/res legals dels motius.
Desplaçaments amb famílies	Fer una autorització amb les instruccions generals que prevegi la recollida dels i les menors (saber quines persones estan autoritzades a fer la recollida) i la mecànica d'informació en els casos de canvi de les persones que vénen a recollir elo la menor. No deixar mai cap menor a mans de persones no autoritzades.
Activitats amb persones externes al centre	Garantir que les persones externes es limitin a fer les seves tasques, i no pas les pròpies de l'equip docent.
Dormir fora de casa	Entendre el fet de dormir fora de casa com una activitat col·lectiva, en que cada infant ha de tenir el seu llit o el seu espai per a dormir, independent al del professor/professora. Caldrà sempre que en aquestes sortides vagin sempre acompanyats per més d'un adult. Les persones del centre educatiu que facin la guarda, és important que tinguin un espai adequat per poder realitzar aquesta tasca (aquest espai ha de ser independent i accessible).
Comunicació amb alumnat	El contacte telefònic ha de ser pactat prèviament i fer servir el telèfon per qüestions relacionades amb l'activitat i el grup. Cal afavorir les publicacions de grup per sobre de les bilaterals. Les comunicacions individuals amb els i les alumnes, es faran amb el coneixement de les famílies i integrant-les a la comunicació.

5. COMISSIÓ DE SEGUIMENT I ACTUACIONS

a. FUNCIONS DE LA COMISSIÓ

Per tal de gestionar l'actuació davant d'un indicatiu o sospita es crea la Comissió de Seguiment del Protocol d'actuació en cas de d'abusos/ assetjament sexual i altres situacions de maltractaments . Les persones que en formen part seran les encarregades de gestionar les accions que s'han de dur a terme per garantir la protecció dels infants, adolescents, joves o persones adultes.

La comissió, creada per aplicar el protocol, està formada per cinc persones, a proposta de l'Escola d'Art Municipal (EAM), essent la direcció del centre la responsable de convocar-les:

- Cap d'estudis
- Coordinador de cada cicle formatiu

Excepcionalment, i a petició de la majoria de la Comissió i sempre després de sotmetre-ho a votació, es podrà convidar a representació de l'alumnat i a persones expertes que aconsellin i assessorin als i les membres de la Comissió, en temes o assumptes que així ho requereixin.

6. PROCEDIMENT EN DETECTAR UN CAS D'ABÚS/AGRESSIÓ O ASSETJAMENT

Les sospites de situació d'abús/agressió o assetjament sexual, que es poden donar en l'Escola d'Art Municipal de Lleida, poden ser aquestes:

1. Sospita que una alumna o alumne està patint una situació d'abús sexual, assetjament sexual o maltractament per part d'una persona vinculada a l'escola professionalment (professorat, personal d'administració i serveis, alumnat en pràctiques, convidat o convidada per a Màster-Class...)
2. Sospita que un/a professor/a o una altra persona vinculada al centre està patint una situació d'assetjament per part d'una altra persona de l'equip docent o de gestió/administració.
3. Sospita que un/a alumne/a està patint una situació d'abús sexual en el seu entorn familiar de confiança.
4. Sospita que un/a alumne/a està patint una situació d'abús sexual per part d'una altre/a alumne/a.
5. Sospita que un/a professor/a o una altra persona vinculada al centre està patint una situació d'assetjament per part d'algun/a alumne o alumna.

a. ACTIVACIÓ DE LA COMISSIÓ

Qualsevol persona de la comunitat educativa pot activar la comissió. Per fer-ho, disposa de diferent vies de comunicació:

- ✓ Activació d'ofici. La comissió es pot activar d'ofici en el cas que aquesta tingui coneixement d'alguna situació de risc.
- ✓ Comunicant-ho directament a qualsevol membre de la comissió.
- ✓ A través d'aplicacions on-line segures. Actualment existeixen aplicacions on tota persona pot denunciar de forma anònima o no, un maltractament, assetjament o abús que hagi vist o patit. L'App CO-RESOL està activada com a canal segur de denúncia. Des de l'EAM es farà difusió sobre l'App recomanada, i altres mitjans que es puguin activar.
- ✓ A través del full "Rastrejador de problemes". És un document que s'entregarà a tot l'alumnat de Nivell Elemental per a que pugui denunciar qualsevol d'aquests fets. Es pot trobar als Annexos del present protocol.

Atenent al benestar del centre i al possible risc per a altres persones, la comissió realitzarà la seva funció independentment de les persones implicades, però sempre respectant la seva intimitat en el procés.

La Comissió aplicarà les mesures cautelars que cregui oportunes, orientades a facilitar la convivència com canvis d'horaris, canvis d'aula, podrà suspendre alguna activitat, etc.

La Comissió triarà a dues persones com a interlocutores que podran ser externes o no, qui faran el seguiment i realitzaran la recollida d'informació necessària. Emetran un informe escrit, amb propostes d'actuacions, que remetran a la COMISSIÓ per a que decideixi el circuit intern o extern a seguir.

b. VIA INTERNA

És quan el cas es resol entre la COMISSIÓ i l'Ajuntament de Lleida, seguint el protocol per a la prevenció, la detecció i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual de l'Ajuntament, així com la seva adaptació actual a la realitat de l'Escola D'Art Municipal de Lleida.

La via interna serà l'aconsellable en el supòsit que un/a professor/a o una altra persona vinculada al centre està patint una situació d'assetjament per part d'una altra persona de l'equip docent o d'administració i direcció.

S'ha de comunicar a la COMISSIÓ del centre. Si és possible i hi ha proves documentals, cal fer-les arribar a la COMISSIÓ.

La COMISSIÓ haurà d'informar a Recursos Humans del Ajuntament de Lleida per a que activin el Protocol de prevenció, detecció i resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual. Un criteri transcendent en aquest Protocol és que la persona denunciante s'ha de sentir protegida en la seva intimitat, atesa per una persona experta i tenir la garantia de confidencialitat. El mateix s'establirà pel que fa a la persona denunciada fins que no es tanqui la investigació de la denúncia.

El procediment d'actuació queda recollit en els punts 5 i 6 del Protocol de prevenció, detecció i resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual de l'Ajuntament de Lleida. On es detalla des de la formulació d'una queixa o la formulació d'una denúncia interna, les instruccions del procediment i fins la resolució, el dret a recórrer i les accions penals.

• La persona que presenta una queixa o una denúncia té el dret a:

- Rebre un tractament just.
- Tenir garanties que aquesta es gestiona amb celeritat.
- Rebre informació de l'evolució de la queixa/denúncia.
- Rebre garanties que no quedarà constància de la denúncia en l'expedient personal, sempre que aquesta hagi estat feta de bona fe.

• La persona acusada d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de gènere té dret a:

- Estar informada de la queixa/denúncia.
- Rebre una còpia de la denúncia i poder fer al·legacions.
- Rebre informació de l'evolució de la denúncia.
- Rebre un tractament just.
- En el cas d'haver-se conclòs que la denuncia era falsa, informar-la de les possibilitats d'actuació.

MESURES CAUTELARS

- Una vegada presentada la queixa, si les circumstàncies concurrents ho aconsellen, en funció la gravetat del dany que pugui infligir-se a la persona afectada i en consideració a la protecció dels seus drets, l'òrgan actuant proposarà a la direcció del centre i a l'Ajuntament (si s'escau) l'adopció de mesures cautelars.
- Sens perjudici del que preveu la normativa administrativa o laboral sancionadora segons el col·lectiu de què es tracti, el/la director/a o la Comissió, dintre de les seves competències, poden adoptar les mesures adequades per tal de garantir la finalització de l'assetjament, la no-reiteració d'aquesta conducta i els drets de les parts implicades.

- A l'efecte de sol·licitar l'adopció de mesures cautelars, l'òrgan actuant remetrà la informació bàsica i imprescindible del cas per a prendre la decisió corresponent a qui li pertorqui, juntament amb una proposta sobre la mesura o mesures més adequades i la seva justificació. Així mateix, per a la seva adopció caldrà la coordinació o consulta, segons el col·lectiu afectat, amb les persones o organismes més adients per a cada cas.
- Les mesures cautelars, que en cap moment predisposen el resultat final del procediment, s'han de prendre de forma motivada com a garantia de protecció de les parts implicades i com un exercici de responsabilitat de la institució en què tenen lloc els fets, i valorant les circumstàncies concurrents i els indicis constatats. Així mateix, l'adopció de les mesures cautelars haurà de ser respectuosa amb el dret de presumpció d'innocència de la persona o persones denunciades.
- Les mesures cautelars tindran la durada imprescindible per a aconseguir la seva finalitat i finalitzaran quan es completi el procediment.

FASE D'INVESTIGACIÓ DELS FETS

- Màxima informació. Durant la tramitació del procediment, l'òrgan actuant ha de demanar la màxima informació possible a totes les persones implicades per a poder fer una primera valoració del cas.
- Rapidesa i confidencialitat. El procés de recopilació d'informació ha de tenir lloc amb la màxima rapidesa, confidencialitat i sensibilitat i amb respecte als drets de cada una de les persones afectades. En tot moment, i a fi d'evitar la difusió de la informació confidencial, la participació de la informació sobre els fets analitzats mai s'acompanyarà dels noms de les persones implicades.
- Entrevistes. S'han d'entrevistar les persones afectades —la presumptament responsable de l'assetjament i la presumpta persona o persones afectades— i testimonis o altres persones relacionades, si n'hi ha. Per a la citació de les persones implicades s'utilitzaran mitjans de notificació electrònica.
- Confidencialitat. Per tal de guardar el màxim de discreció i confidencialitat la citació de testimonis seran els mínims imprescindibles. La participació de la informació sobre els fets analitzats mai s'acompanyarà dels noms de les persones implicades. La comissió d'igualtat delegarà en dues persones les entrevistes que s'hagin de fer. Aquestes dues persones podran ser externes al centre i/o d'un servei extern especialitzat.

- Acompanyament. En tot el procediment, les persones implicades poden anar acompanyades per la persona, associació que triïn (amb inclusió de representants sindicals o legals o estudiantils) o professional, si ho sol·liciten (però no podran respondre per ells/elles). Totes les persones intervinents tindran obligació de mantenir la confidencialitat sobre l'existència del procediment i la seva actuació en el mateix.
- Obligació de col·laborar. Totes les persones membres de la comunitat estan obligades a col·laborar amb la Comissió actuant durant tot el procés d'investigació.
- Dret d'audiència. Les persones denunciades tenen dret a ser escoltades en la tramitació del protocol. La tramitació no serà vàlida sense oferir aquest tràmit a les persones al·ludides, podent-se derivar de la seva incompareixença les conclusions que, a la vista de l'anàlisi dels fets, estimi pertinent l'òrgan actuant.

ATENCIÓ PERSONAL A LA PERSONA DENUNCIANT

- L'EAM, mitjançant els serveis de l'Ajuntament de Lleida que s'acordin, facilitarà atenció psicològica a les persones afectades o denunciants que ho requereixin. En tot moment es coordinarà aquesta atenció amb els recursos disponibles a l'Escola d'Art Municipal per donar el màxim suport a les persones denunciants que ho necessitin, considerant les circumstàncies de cada cas.
- Les persones denunciants rebran assessorament i orientació per part dels òrgans receptors de les denúncies, amb l'ajuda dels col·laboradors i col·laboradores que escaiguin segons les necessitats de les persones denunciants.
- L'atenció a la persona denunciant és compatible amb la que s'ha de dirigir a la persona o persones denunciades per a corregir la seva conducta.
- Les persones intervinents hauran de ser les més especialitzades en violència i assetjament.

C. VIA EXTERNA

Si bé l'objectiu del protocol de l'Ajuntament per a la prevenció, la detecció i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual, és articular el circuit de resposta i protecció a la persona assetjada en l'àmbit intern de l'Ajuntament de Lleida i els seus ens dependents, existeixen també mecanismes administratius i judicials de protecció externs, que no exclouen els circuits de protecció i resposta establerts en l'àmbit intern. Així mateix, sempre que els fets siguin susceptibles de constituir un delicte (l'assetjament sexual està tipificat com a delicte en el Codi Penal, art, 184) s'ha d'acudir a la via penal.

La via externa serà la aconsellable en els següents supòsits que hi hagi implicats menors d'edat.

d. CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES EN FUNCIÓ DEL TIPUS DE RISC

1. Sospita que un/a alumne/a està patint una situació d'abús sexual en el seu entorn familiar de confiança.

- En cas de sospita, aquesta s'ha de comunicar a la COMISSIÓ que avisarà a la direcció General d'Atenció la Infància i Adolescència (DGAIA) a fi d'activar els serveis territorials i, si procedeix, a la Fiscalia de menors de Lleida.
- També es pot trucar al telèfon infància respon (116 111), per rebre assessorament respecte al procediment que cal seguir davant d'una sospita.
- Si és evident que s'ha produït un abús o agressió sexual, la COMISSIÓ de l'escola es posarà immediatament en contacte amb el servei sanitari o l'hospital de referència de la zona per tal de prendre les mesures que corresponen i traslladar l'infant i l'adolescent al centre hospitalari.
- En tot cas, cal informar la família de l'infant o adolescent de les actuacions que es prenguin, així com donar suport per una situació tan complexa.
- La via externa, no exhaureix la via interna, en el benentès que la comissió (en contacte amb els serveis de l'Ajuntament) podrà prendre mesures sobre la situació restant a l'EAM (Mesures Cautelars, actuacions de protecció al centre, etc.)

2. Sospita que un/a alumne/a està patint una situació d'abús sexual per part d'una altre/a alumne/a de l'escola.

- En el moment que una persona de la comunitat educativa de l'EAM és coneixedor/a d'un fet abusiu entre dos infants o adolescents, s'ha de posar en contacte amb la COMISSIÓ del centre, que informarà les famílies dels fets ocorreguts i empenirà les actuacions que consideri oportunes.
- Si les famílies no poden/volen fer la notificació, se les informarà que el centre té l'obligació de fer-ho, ja que és coneixedor d'un possible fet delictiu, o fet penalment rellevant. En aquest punt és molt important conèixer i reconèixer quines conductes són pròpies des d'un punt de vista evolutiu i quines conductes són abusives. Per tant, queda clara la importància de la formació del personal que treballa amb menors.
- Per poder intervenir amb el/la menor infractor/a, s'ha de notificar aquesta situació i, si cal i no existeixen recursos d'intervenció social o sanitària que puguin assumir el cas, s'ha de denunciar.

- A partir dels 14 anys un infant té responsabilitat penal, la qual cosa vol dir que, si la situació abusiva es produeix entre un menor i un major de 14 anys, se seguirà el mateix circuit que amb un adult, i es podrà presentar denúncia davant la policia, què té l'obligació de tramitar-la i passar-la a la fiscalia de menors, i partir d'aquí se seguirà tot el procediment.
- Per tant, per a poder evitar la cronificació d'una conducta abusiva i que comportarà problemes legals en el futur, i per poder donar atenció al menor infractor, és important que els fets abusius es notifiquin i, d'aquesta manera, s'iniciarà un treball amb el menor per evitar futures situacions abusives.
- En cas de sospita, aquesta s'ha de comunicar a la COMISSIÓ que avisarà a la direcció General d'Atenció la Infància i Adolescència (DGAIA) a fi d'activar els serveis territorials i, si procedeix, a la Fiscalia de menors de Lleida.
- També es pot trucar al telèfon infància respon (116 111), per rebre assessorament respecte al procediment que cal seguir davant d'una sospita.

3. Sospita que un/a alumne/a està patint una situació d'abús sexual per part alguna persona vinculada a l'escola professionalment (professorat, alumnat en pràctiques, personal d'administració o direcció)

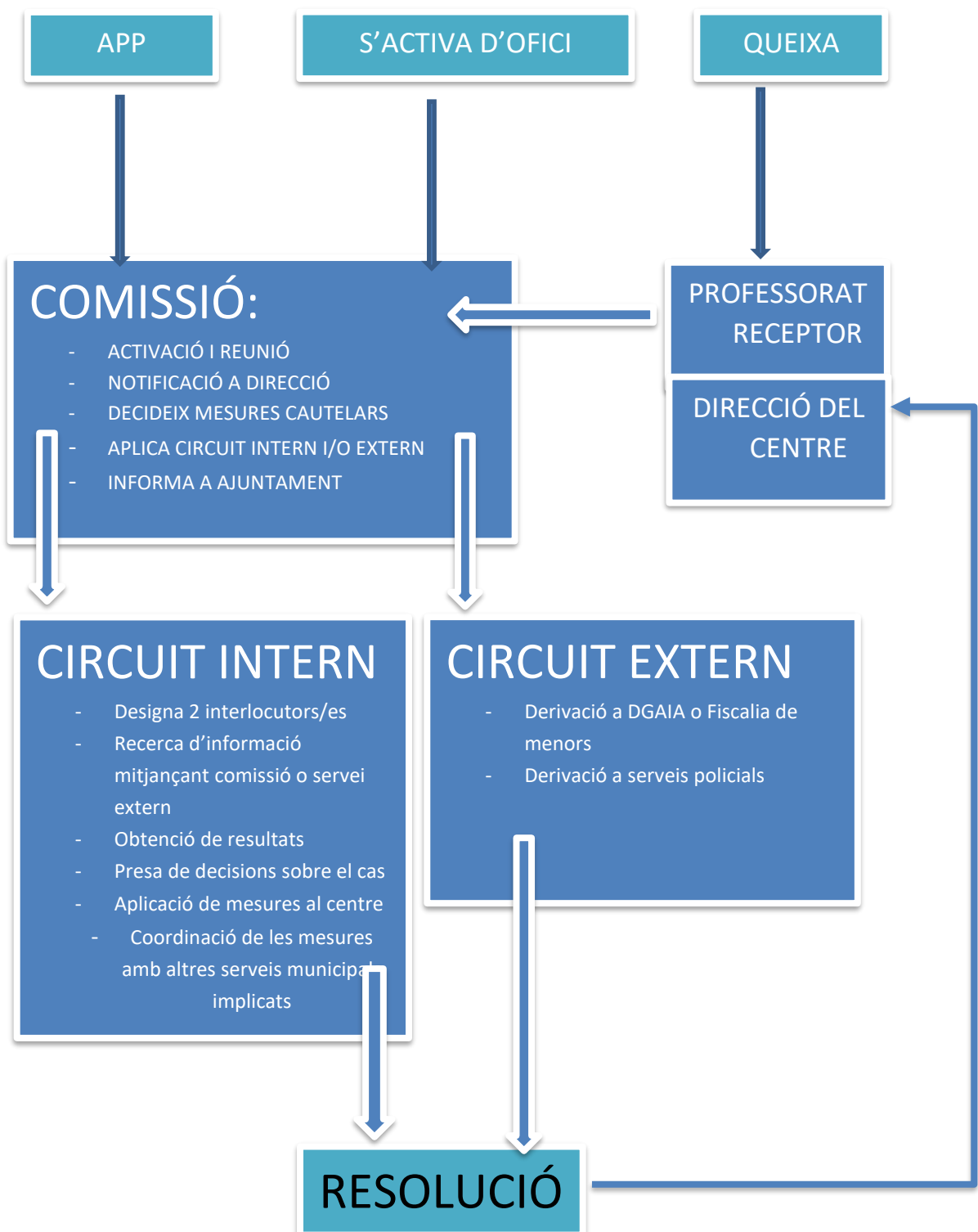
- Si una persona de la comunitat educativa té sospites o la certesa sobre un cas, cal informar-ne la COMISSIÓ del centre que realitzarà la recollida d'informació necessària i emetrà un informe escrit, amb propostes d'actuacions en un termini màxim de 15 dies.
- En cas de sospita, aquesta s'ha de comunicar a la COMISSIÓ que avisarà a la direcció General d'Atenció la Infància i Adolescència (DGAIA) a fi d'activar els serveis territorials i, si procedeix, a la Fiscalia de menors de Lleida.
- També es pot trucar al telèfon infància respon (116 111), per rebre assessorament respecte al procediment que cal seguir davant d'una sospita.
- Si és evident que s'ha produït un abús sexual, la COMISSIÓ de l'escola contactarà immediatament amb el servei sanitari o l'hospital de referència de la zona per tal de prendre les mesures que corresponen i traslladar l'infant o l'adolescent al centre hospitalari.
- En tot cas, cal informar la família de l'infant o l'adolescent de les actuacions que es prenguin.
- En cas que el motiu de convocatòria de la Comissió afecti a algun dels integrants de la mateixa, aquesta persona serà exclosa de la comissió. I en el cas que es tracti del director/a les seves funcions en tot el procés seran encarregades al coordinador/a de l'àrea que correspongui. En

el cas que es confirmi el cas de conducta sexual inadequada o abús sexual, es notificarà i derivarà al circuit extern que correspongui.

4. Sospita que un/a professor/a o una altra persona vinculada al centre està patint una situació d'assetjament per part d'algun/a alumne o alumna.

- S'ha de comunicar a la COMISSIÓ del centre on l'alumne/a cursi els seus estudis. Si és possible i hi ha proves documentals, cal fer-les arribar a la COMISSIÓ. A més, cal informar dels fets als responsables legals de l'alumne/a menor. La Comissió de Seguiment realitzarà la recollida d'informació necessària i emetrà un informe escrit i amb propostes d'actuacions, que emetrà en un termini màxim de 15 dies.
- A partir dels 14 anys un infant té responsabilitat penal, la qual cosa vol dir que, si es produeix la situació abusiva, se seguirà el mateix circuit que amb un adult, i es podrà presentar denúncia davant la policia, què té l'obligació de tramitar-la i passar-la a la fiscalia de menors, i partir d'aquí se seguirà tot el procediment.
- Per tant, per a poder evitar la cronificació d'una conducta abusiva i que comportarà problemes legals en el futur, i per poder donar atenció al menor infractor, és important que els fets abusius es notifiquin i, d'aquesta manera, s'iniciarà un treball amb el menor per evitar futures situacions abusives.
- En cas que el motiu de convocatòria de la Comissió afecti com a víctima, alguna persona integrant de la mateixa, aquesta persona serà exclosa de la comissió. I en el cas que es tracti del director/a les seves funcions en tot el procés seran encarregades al coordinador/a de l'àrea que correspongui. En el cas que es confirmi el cas de conducta sexual inadequada o abús sexual, es notificarà i derivarà al circuit extern que correspongui.

7. RESUM D'ACTUACIÓ

8. RÈGIM DISCIPLINARI

El Règim Disciplinari susceptible de ser aplicat es coordinarà amb l'Ajuntament de Lleida i amb recursos Humans, aplicant els criteris vigents en el moment de la comissió de la conducta inadequada.

a. ACCIONS PENALS I RÈGIM DISCIPLINARI

L'assetjament sexual i/o per raó de gènere estan explícitament prohibits per la Llei i els casos son susceptibles de constituir un delictes (l'assetjament sexual està tipificat com a delictes en el Codi Penal, art.184). Alhora, l'article 95.2.b de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, qualifica de falta molt greu l'assetjament sexual o per raó de gènere. Finalment, les conductes de represàlia contra una persona que ha fet una denúncia d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de gènere o ha col·laborat en la investigació, constitueixen una infracció disciplinària molt greu (art 95.2.o)

b. CODI PENAL DE L'ABÚS O AGRESSIÓ SEXUAL INFANTIL

Al respecte de l'abús i agressió sexual infantil, no només les accions estan recollides a nivell disciplinari en els protocols vigents, sinó que estan explicitats en el Codi Penal en funció de la conducta és constitutiva d'algun dels següents delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals. Alhora, la recent Llei orgànica 8/2021 protecció integral a la infància i adolescència davant la violència, també protegeix als infants d'aquestes violències.

- Agressions sexuals
- Abusos sexuals
- Assetjament sexual
- Exhibicionisme i provocació sexual
- Delictes relatius a la prostitució i la corrupció de menors

9. DIFUSIÓ DEL PROTOCOL I REVISIÓ

a. DIFUSIÓ DEL PROTOCOL

Els membres de la comunitat educativa de l'EAM de Lleida han de ser informats de l'existència d'aquest protocol i del seu contingut. La difusió s'ha de fer mitjançant documents divulgatius que facilitin la informació i que donin a conèixer el protocol i les seves característiques principals, a través també de sessions d'informació i campanyes específiques que n'expliquin el contingut i ajudin a la detecció d'aquelles situacions. A més, ha de figurar en un lloc destacat al Portal de transparència del centre educatiu. Aquest protocol s'ha de donar a conèixer al professorat, al personal de serveis i també a les famílies de l'alumnat del centre.

Alhora, caldrà una actualització en la difusió de sistemes de comunicació d'infraccions (Aplicacions disponibles, on trobar els documents de notificació com el rastrejador de problemes, etc.).

b. REVISIÓ DEL PROTOCOL

Aquest protocol es revisarà i es modificarà sempre que del seu funcionament se'n derivi aquesta necessitat o per impatiu legal o jurídic.

10. ANNEXOS

a. TELÈFONS I CONTACTES D'INTERÈS

- Telèfon Infància respon (24 h) : 116111
- Telèfon gratuït i confidencial Contra la Violència masclista (24 h): 900 900 120
- Teléfono gratuito contra el maltrato (24 h): 016
- Emergències (24 h): 112
- Urgències mèdiques (24 h): 061
- Mossos d'Esquadra (24 h): 112
- Guàrdia Urbana (24 h): 092
- Centre municipal d'Informació i Atenció a les Dones- CIAD - 973 700 461
- Servei d'Intervenció Especialitzada SIE-Lleida - 973 24 65 07
- Servei d'Atenció a la Infància i Adolescència de Lleida - 973 70 36 00
- Salut jove – Lleida Jove - la Palma - 973 700 666
- Atenció social als barris. Serveis Socials 973 930 022
- Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte de Lleida - 973 72 55 05
- Jutjat de menors - 973 70 01 78, 973 70 01 60
- Jutjat de Violència contra les Dones - 973 030 085
- Fiscalia Provincial de Lleida- 973705839

b. ANNEX RECULL DE LA NORMATIVA APLICABLE

- LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.
- DECRET 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya
- LLEI 11/2014, del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals i per erradicar l'homòbia, la bifòbia i la transfòbia
- LLEI 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes
- RESOLUCIÓ ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre
- Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD).
- Reial Decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.
- REGLAMENT (UE) 2016/679 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció Protocol assetjament i ciberassetjament de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades)
- Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil al dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge
- Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil
- Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència
- BOE-A-2010-17392 Instrumento de Ratificación del Convenio del Consejo de Europa para la protección de los niños contra la explotación y el abuso sexual, hecho en Lanzarote el 25 de octubre de 2007.
- Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència.
- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal.
- Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo, por la que se modifica la Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.
- Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia.
- Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista
- Protocol per la prevenció, la detecció i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó de gènere, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual de l'Ajuntament de Lleida i els seus Ens depenents.

C. DOCUMENT D'ACCEPTACIÓ DEL PROTOCOL I DEL CODI DE CONDUCTA

Jo,
amb DNI.....,
i en funció de les meves responsabilitats com a:

- ☐ Professor/a
- ☐ Personal d'administració i serveis
- ☐ Alumnat en pràctiques

A l'Escola d'Art Municipal de Lleida, signo aquest document com a comprovant d'haver llegit i de complir el que s'hi estableix.

Lleida,.....de.....de.....
Signatura,

Les dades recollides per l'Escola d'Art Municipal de Lleida seran tractades amb conformitat a la
Llei de protecció de dades (LOPD)

d. DIAGRAMA D'ACTUACIONS

RASTREJADOR DE PROBLEMES

NOM:.....

- QUE HA PASSAT?

- AMB QUI?

- ON ESTAVES?